

פרוטוקול מס' 194
מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שחתימה כיום ב' ה' בניסן תשל"ב - 20.3.72
שעה 09:00

נכחו:

חברי הועדה:
י. גולדשמידט - יו"ר
י. אריזור
א. אנקוריין
מ. ביבי
מ. בן-פורת
ג. האוזנר
כ. הלוי
י. קורן

מוזמנים:
מ. שמגר - היועץ המשפטי לממשלה
מר איתן - הנהלת כתי המשפט
א. ידין - משרד המשפטים
ד"ר גרי - משרד החוץ
מ. גלס - משרד המשפטים

מזכירת הועדה: ד. מלחי

רשמה: א. זכר

סדר היום:
(1) חוק העזרה המשפטית למדינת זרות (תיקון)
(2) נוסח חדש לפקודת הסטטיסטיקה - סיכומי ועדת משנה א'
(3) שונות

חוק העזרה המשפטית למדינות זרות (תיקון) חש"א-1971

היו"ר י. גולדשמידט: אני פותח את הישיבה.

לא דנו בסעיף 1 כיוון שאנו מחכים לחומד ממשרד החוץ שיועבר מצרפת. דנו בסעיף 2. הוחלט בוועדה שלא בסתפק כביטוי "תפס שוטר חפץ" אלא נאמץ את הביטוי שכאמנה "חפצים, רשומות או מסמכים" (להלן הפצ'ים). שאלה אחרת שנתעוררה על ידי הח"כ הלוי הייתה להרחיב את (ב)(1) לא רק למי שיש לו זכות, אלא כל מי שיש לו ענין. והוא הסמיך זאת לחוק ההסגרה שכל אדם יכול להתגונן ולומר שיש לו יסוד להתנגד להסגרה. גם אם החפץ אינו שלו, אבל אם הוא חושש שמסירת החפץ לחו"ל עלולה להפלייל אותו הוא סבור שיש לאפשר לו להשמיע את השגותיו. ההכרעה אינה כידון.

היתה הצעה לומר "לכל הטוען לזכות או לזיקה אישית בחפץ" וזאת כדי להכיע קיום ענין שיש לו בחפץ, אם כי אין לו זכות קניינית בו. אבל ניסוח זה עדיין לא נתקבל, והענין תלוי ועומד. אנו צריכים להחליט אם אנו יכולים לקבל את סעיף (ב) בצורה איזושהי. השאלה העיקרית שהועמדה היתה אם להסתפק בזה שזכות להשמיע דברים הינתן רק למי שטוען לזכות בחפץ, או אם יש להרחיב זאת.

דנו בהשלכות החוק הזה על סעיף 8 שבחוק העיקרי "לא תיעשה פעולה מכוח חוק זה שעלולה לדעת היועץ המשפטי לממשלה לפגוע בריבונות ישראל או בכלל מתקנות הגנת הציבור". בסעיף 2 כאמנה כתוב שאפשר לסרב לציית לאמנה. אמרנו שלא יהיה קשר בין האפשרות לסרב לבין החוק שלנו. כאמנה מוזכרת גם עבירה מדינית (סעיף 2). היות ומדובר על מסירת חפץ, השאלה היא האם גם כאן חפץ כולל רשומות ומסמכים, והאם לא להרחיב זאת כאן.

יש מקום נוסף שמדובר על הפלייה בענין זה ובזע. היתה נטייה להחריף את החוק הרבה יותר מאשר הוא מנוסח עכשיו לקראת האמנה. נבד זה טען מר גלס שהיות והאמנה נחתמה רק עם 12 מדינות, ואילו החוק מתייחס לכל המדינות, דרושה זהירות מסוימת ביצירת זהות בין החוק לבין האמנה, כי החוק יחול על הכל ואילו האמנה חלה בינתיים על מספר מצומצם של מדינות.

ג. האוזנר: לגבי התנאי השני לא ברור למי ידועים הוא ומקום מגוריו.

מ. גלס: מה שנמצא בפני כיתה המשפט זה העתירה של הרשות השיפוטית בחו"ל שהיא כדרך כלל כוללת סיפור פחות או יותר ארוך בשנים לב להיקפה של העתירה ומשמעותה. תוך כדי הסיפור הזה יכול להתגלות שפלוני, יאף על פי שהוא בעצמו לא מוזמן להעיד או שלא נזכר כאדם שממנו יש לתפוס את החפץ, שיש לו ענין בחפץ.

ג. האוזנר: כדאי אולי להוסיף שהוא ומקום מגוריו ידועים לכיתה המשפטית מתוך החומר שלפניו.

מ. גלס: זה יכול להיות רק מתוך התיק שלפני כיתה המשפט. ככל אופן, הייתי מוכן להוסיף "שהוא ומקום מגוריו ידועים לכיתה המשפטית".

מ. כ"כ: כקשר לניסוח "לכל הטוען לזכות בחפץ", האם אין צורך לנסות להביא לידיעה שנתפס החפץ. יכול להיות שמי שיש לו ענין בחפץ לא יודע על המצאות החפץ בידי המשטרה. צריכה להיות הודעה שחפץ כזה נדרש על-ידי רשות זרה.

היו"ר י. גולדשמידט: אם החפץ נגנב מידי אדם ואין הוא יודע על מקום המצאו, אדם כזה מוסר למשטרה על הגניבה. ולכן צריכים כאיזה שהוא מקום להפגש כמשטרה כרישום.

י. ארידור: לניסוח סעיף (א) בצורה מוגבלת כזו אין יסוד כאמנה. למה זה נוסח דווקא כך?

מ. גלס: הסכרתי בפעם שעברה מדוע זה נעשה.

מ. גלס:

נכון הדבר שעל ידי הזכרה של הפעולות לכיצוע צו חיפוש, היתה הכוונה גם לחסיר ספק והוא אם אמנם ביצוע צו חיפוש הוא כחוקם סמכותו של כ"ה המשפט לפי סעיף 3. סעיף 3 מזכיר במפורש המצאת מסמכים, היקור זין ופעולה משפטית אחרת. לא מדובר על פעולה משפטית של הפרט, כי אם פעולה של הרשות השיפוטית. היו לנו ספקות אם פעולות אלה כפי שאנו מחוייבים לכצע אפתן כגון ביצוע צו חיפוש, האם זה מחוייב על ידי ההודאה "פעולה משפטית אחרת". ועשינו זאת בעקיפין על ידי כך שהזכרנו את ביצוע צו חיפוש מכוח סעיף 3, ומכך ממילא נובע שאפשר לעשות זאת על פי סעיף 3.

י. ארידור:

מכיוון שההגבלה הזו נובעת רק לצרכי בהירות, אין צורך בכך. לדעתי סעיף 3 ברור גם בלעדי

זאת.

מ. גלס:

אינני מתנגד לומר "נחפס חפץ הן בכיצוע צו חיפוש על-פי סעיף 3 והן על-פי כל זין אחר".

א. ידין:

לדעתי טענת חה"כ ארידור נכונה. אם צו חיפוש כלול בסעיף 3 או לא, הדבר טעון בירור, אולם

אין צורך להזכיר זאת כך.

היו"ר י. גולדשמידט:

ההצעה היא להשמיט "צו חיפוש שניתן על פי סעיף 3"

ג. האוזנר:

להשאיר "בכיצוע צו חיפוש", אכל להשמיט "על-פי סעיף 3".

א. ידין:

העיקר הוא שיכול להיות דווקא בלי צו חיפוש.

היו"ר י. גולדשמידט:

אני מציע שלא נקבל כעת את הניסוח הסופי. הכוונה היא שהוראה של סעיף (א) לא תהיה מוגבלת לסעיף 3 כלכד, אלא שהחפץ נמצא ועומד לרשות כ"ה המשפט כשהגיע בדרך החיפוש או בדרך אחרת.

מ. גלס:

אני מבין שנתקבלה הצעת חה"כ האוזנר שהדבר ידוע לבית המשפט. אמרתי כבר שמצדדי אין לי התנגדות לכך, כי יחוד בשים לב להבהרה שבנוסף לזכות תבוא גם זיקה אישית.

היו"ר י. גולדשמידט:

אבל בפעם שעברה הושמעה הטענה שהצטייט "זיקה אישית" יש בו משום צמצום.

י. ארידור:

אינני מבין מה זה זיקה לחפץ. או שיש לאדם זכות לחפץ או שיש לו אינטרס בחפץ.

היו"ר י. גולדשמידט:

אינני עומד על הציטייט "זיקה" אם הביטייט "עניין" עונה יותר על מה שאנו רוצים להביע, ודבר זה יהיה לשיקולו של היועץ המשפטי.

א. ידין:

כל זמן שישנם החנאים שהוא ומקום מגוריו ידועים לבית המשפט, אפשר לומר שכל מי שטוען נגד מסירת החפץ בו המדובר. עניין הזיקה האישית והזכות זה ההנמקה למסירת החפץ לחו"ל. אבל אין אנו צריכים לפרט במיוחד את האפשרויות השונות.

ג. האוזנר:

צריכים לכתוב שלכל העשויים לטעון לזכות בחפץ אשר שמו וכתובתו ידועים צריכים לתת להשמיע את טענתו ככ"ה המשפט.

היו"ר י. גולדשמידט:

זה מטיל חובה ואחריות יותר מדי רחבים על כ"ה המשפט.

מ. ביבי:

אני מוותר על הצעתי, כי זה מסובך מדי.

מ. גלס:

אני מציע שיאמר "זכות או עניין".

היו"ר י. גולדשמידט:

היקון זה מוסכם. נוסף לכך התיקון "ידועים לבית המשפט". בנוגע לסעיף (2). אני מבין שזה שיקול של משרד החוץ אם קיימים קשרים בין המדינה המבקשת לכינינו שהדבר נראה סביר.

ד"ר גרי: על ידי הצטרפותנו לאמנה זו, התחייבנו לפי סעיף 6(2) שם כתוב כמפורש שכל חפץ יוחזר, אלא אם המדינה המבקשת מותרת על החזרתו. וזה מתבטא יפה בסעיף 6(3). ההדירות מחיימת על ידי כל צד לאמנה על ידי ההתקשרות. ולכן לא נחזף לפי דעתו לכדוק את במקרה קונקרטי ההדירות קיימת או לא.

מ. בלס: אבל סעיף 6(א) יחול לא רק ביחסים בינינו ובין מדינות האמנה האירופית, אלא גם מחוץ למסגרת זו. כמוכן שבמקרים כאלה יש צורך לדרוש ערכויות כנקאיות וכו'. החצעה שלנו היא שהיו להם המשפט הסמכויות לומר שהרשות השיפוטית הזוהי תמציא ערכויות שהחפץ יוחזר. אני משער שהשאלה תהיה שונה אם יש עם המדינה הזרה יחסים דיפלומטיים תקינים או לא.

י. ארידור: יש כאן קלקול של נוסח טוב של האמנה. ערכבו את הנוסח שכאמנה עם הנוסח של החוק. כאמנה כתוב "יוחזר לצד המבקש על ידי המבקש". כחוק אצלנו במקום "המבקש" נאמר אדם שנחפץ ממנו החפץ. במקרים רבים זה עלול להיות הגנב. מה האינטרס שלנו להכניס כחוק שהחפץ יוחזר כמהירות האפשרית לגנב, ואם ירצו להחזיר את החפץ לאדם שלו הוא שייך, זה לא יהיה על פי החוק.

כחלק השני חל הערכוב. כשכית המשפט מותרת על פי בקשה היועץ המשפטי לממשלה להחזרת החפץ, הוא מותר על ההחזרה למדינה ככלל ולא כאדם שלו מגיע החפץ. בסעיף 3 היו צריכים להגיד "החכטח להנחת דעתו של בית המשפט כי החפץ יוחזר לבית המשפט" או לפיקוח בית המשפט. אלא אם היועץ המשפטי לממשלה יחזיר על החזרת החפץ.

מ. בלס: אין התנגדות לתיקון.

מ. בן-פורת: אני חושב שהמדינה צריכה לקבל אחריות כלפי האזרח בעל החפץ והיא צריכה לפצות אותו.

מ. בלס: אני חושב שיש הגיון במדינה, לאחר שתיקנו את הנוסח של סעיף 3. אנו מדברים על חפץ על כל שלווחותיו אשר הגיע לפיקוחו של לשליטתו של בית המשפט. בית המשפט יכול להודות מה ייעשה בו. לכן אותו בית המשפט שציווה לחטכיד את החפץ לחו"ל, לו גם כן יוחזר החפץ.

הי"ר י. גולדשמידט: הטוב ביותר היה למחוק את שלוש המלים ולומר "יוחזר בהקדם האפשרי".

מ. בלס: אז יכולה להתעורר השאלה אם זה יוחזר לאדם שממנו נתפס.

מ. כייבי: החפץ צריך לחזור לאותן הידיים שמהן יצא לחו"ל, ועל ידי כך מחזירים את הגלגל כפי שהיה ערב צאת החפץ לחו"ל.

ב. הלוי: הייתי כותב שיוחזר לבית המשפט. כי סעיף 6(ב) מדבר על צו בית המשפט. איך זה הגיע לבית המשפט השולט בחפץ. הוא המחיר את הוצאתו של החפץ מחוץ למדינה, והוא צריך להיות האחראי.

הי"ר י. גולדשמידט: יש כמעט הסכמה שהכינוי "לאדם שממנו נתפס" הולך בעקבות הנוסח המוצע ל-א', אבל הוא עכשיו לא נראה כמחוייב, ויש שתי הצעות: (א) לומר שיוחזר לבית המשפט, כי זה נזכר בסעיף קטן (2); (ב) יוחזר, כלפי לומר למי, וההגיון יאמר למי שהמציא את החפץ.

ב. הלוי: אני מציע שיוחזר לבית המשפט או למי שכית המשפט קבע.

ג. האוזנר: כדיוק. אני חושב שכית המשפט יקבע למי החפץ שייך.

הי"ר י. גולדשמידט: אני מסכים.

י. קורין:

אין צורך לחקן את סעיף 3. סעיף (3) אומר דבר ברור "הוכחה להנחת דעתו כי החפץ יוחזר בהקדם האפשרי לאדם שממנו נתפס אולם בית המשפט רשאי, על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה, לוותר על החזרת החפץ". כדרך כלל צריכים לחזור לאדם שממנו לקחו את החפץ. היועץ המשפטי לממשלה מחערב את זה היה דבר בלתי גלוי. היועץ המשפטי הוכנס רק כדי למנוע החזרה למי שלא שייך. לפי דעתי צריכים להשאיר את סעיף 3 כפי שהוא.

א. אנקוריון:

אני מצטרף להערתו של חה"כ הלוי שהחפץ יוחזר לבית המשפט, או למי שבית המשפט יורה. אבל לדעתי כסיפא חסר מי שהחפץ יכול להיות שייך לו. צריך להוסיף "בהסכמת הטוען לזכות בחפץ".

פ. שמגר:

ביחס להערתו של חה"כ אנקוריון אולי הדבר היה מסודר לו היינו משנים את סדר הפסקאות: פסקה 3 במקום פסקה 1. על ידי כך בכלים שזה הנאי שחל בכל מקרה.

א. ידין:

סעיף 1 איננו מאותו סוג של פסקות 2 ו-3. סעיפים 2 ו-3 הם הנאים לשליחת החפץ ואילו פסקה 1 היא ענין פרוצדורלי שבית המשפט יחליט רק לאחר ששמע. לכן צריך להוציא את סעיף 1.

א. אנקוריון:

נראה לי שכלי כל קשר אם צריך להעביר את החפץ לארץ אחרת, שענין שמיעת טענות האדם המעוניין צריך להיות צמוד למלים "עפ"י בקשת היועץ המשפטי לממשלה". הצנין של פסקה 1 הוא אחר לגמרי ואני בדעה שצריך לשים אותו לחד. ככל אופן, צריך להיות סעיף נפרד, ואם מוותרים על החזרת החפץ לפי בקשת היועץ המשפטי לממשלה, צריכים לתת אפשרות לאדם שטוען לזכות לשמוע מה בפיו. לאחר שישמעו מה בפיו, בית המשפט יחליט.

ב. הלוי:

אני חומך בגישתו של חה"כ אנקוריון, אבל הייתי מרחיק לכת קצת יותר. אני רואה שזה התגלגל לסעיף זה מהסעיף המקביל באמנה. אבל ההבדל הוא ששם מדובר ביחס בין שתי מדינות ולא מדברים על היחס בתוך המדינה על האדם שממנו נלקח החפץ. בעוד שאצלנו החוק מסדיר בעיקר את היחס בין המדינה לאזרח, זה נותן לבית המשפט להחריב בזכויות הפרט על ידי לקיחת חפצים והעברתם לחו"ל. צריך להפריד לכן בין שני המישורים: באמנה כתוב שיוחזרו החפצים על-ידי המדינה המבקשת ככל ההקדם האפשרי למתבקשת, אלא אם ויתרה המדינה המתבקשת. מכאן אני מבין שהתגלגל לחוק אצלנו שהחפץ יוחזר בהקדם האפשרי לאדם שממנו נתפס, אולם היועץ המשפטי לממשלה...". היועץ המשפטי לממשלה אינו יכול לוותר ביחסים בין המדינה לפרט. לכן זה לא יכול להיות מספיק לשמוע את בעל הדין. לדעתי המליט "על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה" לא צריכות להיות קובעות. צריך אולי להשאיר אותן בצורה המראה שיש יוזמה ליועץ המשפטי כי זה נוגע ליחסים בין המדינות, אבל צריך לתת זכות מהותית ולא רק שמיעה למי שיש לו זכויות בענין.

הי"ר י. גולדשמידט:

על ידי השינוי שעשינו כחצילת הסעיף גרמנו לנו חלק מהבעיות כאן.

התהליך הוא כך: מדינה זרה ביקשה לקבל חפץ שאצל פלוני. הלכה מדינת ישראל ותפסה את החפץ לשם מסירתו לחו"ל. אומר סעיף (3) שהיא לא תשלח את החפץ אלא אם היא בטוחה שזה יוחזר לאדם שממנו נלקח על פי בקשת המדינה הזרה. מדינת ישראל עושה רק שליחות. עכשיו, שהוצאנו את סעיף (3) - (א) לא רק לפי בקשת מדינה זרה נתפס הדבר, אלא שהוא אמצא בבית המשפט על ידי פעולה אחרת. מזה נובע שהדרישה של (3) לאדם שממנו נתפס, איננה כל כך במקומה. וקרוכים אנו לקבל את הצעת חה"כ הלוי והאן נבר שאמרו "יוחזר לבית המשפט או למי שמית המשפט יורה".

ביחס לדרישתו של חה"כ אנקוריון, יכול להיות גם שמתעורר ספק אם בכלל החפץ מגיע לאדם שממנו הוא נלקח. והיות וכסעיף (1) נקבע שאותו אדם השמיע טענותיו, יכול היועץ המשפטי לממשלה לשקול אם צריכים לדרוש להחזיר אותו, אבל היות ולאדם שממנו נתפס הדבר אין בכלל בעלות על החפץ, אז הוא יוחזר. לכן אני מהסס אם לשנות את מקומו של סעיף (1). כי הוא מכטיח שכתהליך הזה מתבאר מה שייכותו של האדם שממנו נתפס החפץ, לחפץ. ולאור המידע שהוא מקבל יכריע בית המשפט אם לוותר על החזרת החפץ או לא. אני שוקל האם לא טוב שנאשר את סעיף (ב) במבנהו הנוכחי כי הוא מכטיח שבידי בית המשפט והיועץ המשפטי תהיה הידיעה המיידית אלא אם כן המדינה המבקשת תספק לנו (לאחר שהחפץ בידה והיא ערכה חקירת) מידע

היו"ר י. גולדשמידט:

נוסף אשר על פיו היועץ המשפטי מחליט לוותר על החזרה החפץ, ואז אי אפשר לקשור זאת בהסכמתו של האדם שממנו נתפס החפץ, כי יכול להיות שאין לו קשר בכלל לחפץ.

ב. הלו"י: אם הוא כן הבעלים?

זאת ישקול היועץ המשפטי לממשלה. היו"ר י. גולדשמידט:

מדוע הבעלים צריך להיות כפוף לשיקול דעתו של היועץ המשפטי? ב. הלו"י:

א. אנקוריון: אני חושב שהיושב-ראש טעה בנקודה אחת. אני בדעה שעל החלק הראשונה של סעיף (3) אין חילוקי דעות שבמקום להחזיר את החפץ לאדם שממנו נתפס יש להחזיר לבית המשפט או למי שכית המשפט יורה.

ביחס לסיפא. לדעתי היא אינה במקום בכלל, ואני חושש שמה שהיועץ המשפטי מציע לא מקיים את מה שאני מציע. הסיפא מדבר על כך שבכלל נוותר על החזרה. לא רק שהחפץ נחוץ כראיה, אלא יכולים לעשות שם דיספוזיציה לפי מה שהרשות המשפטית שם תורה. אני חושב שזה דבר נפרד. אני בדעה שמבחינה טכנית זה צריך להיות בסעיף קטן נפרד (ג) ובסעיף זה יאמר שיכול בית המשפט להחליט על ויתור על החזרה, לפי בקשת היועץ המשפטי לממשלה, אבל מכיוון שהוא איננו בעל החפץ, צריך לשאול את מי שיש לו זכות בחפץ ולפתוח לשמוע אותו.

אם מי שיש לו זכות בחפץ אינו מסכים לויתור, יש לו ווטו. ב. הלו"י:

א. ידין: אני חושב שח"כ לוי צודק בהפנייתו אותנו למישורים השונים שדנים בהם.

יש פה מישור בין מדינות האמנה; מישור בין שתי רשויות משפטיות בארץ ובחול; ומישור שלישי - היחס האישי של האיש הטוען לזכות לחפץ.

את סעיף (3) הייתי עושה כחור פסקה 2, ואת פסקה 1 הייתי מביא כחור סעיף קטן (ג) שבית המשפט אינו מחליט בבקשה לשליחת החפץ אלא לאחר שנתן הזדמנות לכל האנשים האלה לשמוע את דעתם. על ידי כך יצאנו ידי חובת שמירת האינטרסים השונים. בסעיף קטן (א) ובסעיף ב(1)(2) מדברים על האינטרסים של האנשים שאם בית המשפט יודע עליהם הוא צריך לשמוע את דעתם, ועל פי זה הוא יחליט אם למסור לתקופה מסוימת את החפץ, ואם לדרוש את החזרה או לוותר.

היועץ המשפטי לממשלה, מ. שמגר: אני מקבל את גישתו של פרופ' ידין, אבל הייתי רוצה להבהיר לגבי הערת ח"כ הלו"י.

אני מקבל שאנו מדברים על שני מישורים שונים כשאנו משווים את האמנה עם החוק המוניציפלי. לכן צריך להבהיר מה הם האינטרסים שחוק מדבר עליהם. כשנחבנו על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה חשבנו שזה רק לאחר שבית המשפט ישמע את טענת האיש. רצינו כהחלט וטו, לא יכול להיות מצב שאדם מוותר על המסמך כשהיועץ המשפטי איננו מוותר.

שנית, יכול להיות מצב שיש חפץ שאין לו בעלים ברור. לכן מה שביקשנו מהיועץ המשפטי זה רק הזכות שלא ניתן יהיה לוותר על החפץ אלא בהסכמתו.

ב. הלו"י: אם הסעיף יאושר רק עם שינויי ניסוח,

אנו מאשרים פה הצעה שבית המשפט יכול על פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה לשלול מהבעלים שאינם שנויים במחלוקת את החזרת החפץ אליו לפי שיקול דעתו. זו הפקעה בעלים ללא צידוק ואיננו צריכים לאשר זאת. הדבר הזה נובע על ידי העברה מהמישור הכין מדינתי למישור הכין אישי. לפי סעיף 6(2) של האמנה המדינה יכולה לוותר כלפי המדינה האחרת על החזרה.

צריכה להיות אפשרות שהיועץ המשפטי לממשלה כלפי מדינה זרה יוכל גם לוותר, אבל את הויתור הזה צריך להגביל לא על-ידי בית המשפט אלא על ידי הסכמת האדם.

ככל מקרה אני רוצה את הסכמת היועץ המשפטי לממשלה. מ. שמגר:

אני מסכים. ב. הלו"י:

ג. האוזנר:

אני מציע שנהרר הריהור נוסף באצעת חה"כ הלוי.
כי צריכים לתת אפשרות שנוכל לשכך כחוק גם
מקרים אחרים. אני יכול לתאר לעצמי מקרה שלא יהיה כל כך פשוט לקבל הסכמת
הבעלים, לדוגמא אם בחו"ל מתנהל משפט על הבעלות על אותו חפץ שנמצא בישראל.
כרוך שהישראלי לא יתן הסכמתו שהחפץ ישלח ככלל.

א. ידין:

איננו זקוקים להסכמתו לשליחתו.

ג. האוזנר:

אז איך הוא מסכים לאי-החזרת החפץ. יתכן והוא
ככלל לא הבעלים. יתכן איפוא שתנאי של השגת
הסכמה לגבי אי החזרה יטביד. השאלה היא לכן אם אנו צריכים להכניס זאת,
או להסתפק שבית המשפט יוכל לצוות על מתן ערובה סבירה.

היו"ר י. גולדשמידט:

רעיון זה בצורה אחרת העלה חה"כ בן-פורת.

מ. שמגר:

אני ער לסכנה שעליה מדבר חה"כ האוזנר.
האמנה לא הביאה בחשבון מצב כזה. היא לא קבעה
שנפול לחיוצר מצב כזה. לפי האמנה מחזירים ככל מקרה אלא אם המדינה מוותרת.
היא לא ניסתה לפתור את הבעיה. אני חושב שאם אנו כותבים כחוק שהבעלים רשאי
לוותר, מזה משמע שמי שאינו בעלים אינו יכול לוותר.
אני חושב מפני מצב שהשיקול נחון רק לבית המשפט.

השופט איתן:

יתכן שהפתרון הוא כחוק מעצר וחיפושים נוסח חדש
הקובע את הסידורים לגבי חפצים שנחפסו בארץ.
אולי עם השימוש כחוק זה יתפוגגו חששותיו של ד"ר הלוי. יתכן שצריך לתת
כחוק הפנייה לפקודת סדר חדין הפלילי חיפושים ומעצר.

ב. הלוי:

אני חושב שהיועץ המשפטי לממשלה קרוב מאוד לדעתי
יותר מאשר חה"כ האוזנר שיצא.
אני חושב שאנו צריכים לבטל שיקולים שונים לגבי החוק כגון שבית המשפט הזר
עלול להחליט כחוק המשפט הפלילי שהחפץ הזה גנוב ושייך למישהו בחו"ל ולכן
אין מקום בסופו של דבר להחזירו לארץ. בדרך כלל העקרון הוא שפסק דין
של בית משפט בחו"ל אינו מחייב כאן ככלל. האם בגלל אפשרות כזו תינתן בישראל
הוראה מראש שמדינת ישראל מוותרת על החזרת הרכוש?

כל הסעיף הזה בא רק לשם החלקת הפרוצדורה.
מדינת ישראל חייבת עזרה משפטית לפי האמנה או מהוץ לאמנה. אם דרוש חפץ
לצורך ניהול יעיל של משפט פלילי, שולחים את החפץ, אבל צריכים להחזיר אותו.
אבל נאמר שבית המשפט בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה יכול לוותר על החזרה.
טענתי היא שדרושה הסכמת האיש שהחפץ שייך לו. אם מישהו חולק על זכותו
לחפץ, אין הדבר צריך להתבטא פה.

א. אנקוריון:

כאשר מוסרים חפץ לחו"ל צריך בודלו להיות מוכתם
יותר מאשר אם המשפט מתברר כארץ. פה מוסרים את
החפץ כראיה רק בתנאי שיוחזר, וזה בסדר. אבל אם רוצים שאפשר יהיה לוותר
עליו, צריכים להכשיר פרוצדורה שתשמור על האינטרס של האדם שאצלו נתפס
החפץ וכיין אינטרסים של אנשים אחרים זרים שיכול להיות שיש להם זכות.
חובתנו לשמור על החפץ כלפי צד שלישי.

השופט איתן:

סעיף 41 אומר "בעד החפץ רשאי בית המשפט אם
היתה פגיעה לחייב את המדינה לשלם את הנזיקים".
זה פותר גם את הבעיה שהעלה חה"כ בן-פורת.

היו"ר י. גולדשמידט:

אם נקבל את הצעת השופט איתן שתהיה הפנייה לסדר
חדין הפלילי בנוגע לחיפוש והפיסה, יכולנו
להכטיח גם את ההשגח של חה"כ אנקוריון בנוגע לשמירה על זכויות, כי על-ידי
ההפנייה בית המשפט ישקול עם הויתור מחבל בזכויות צד שלישי, ועל ידי כך
היינו מכטיחים גם את הדבר שחה"כ בן-פורת הציע. עכשיו מכטיחים את הבעלים
האמיתיים במקרה של איבוד.
ביחס לשאלה המהותית יותר של דרישת הסכמת הבעלים
ישנן שתי עמדות: האחת של חה"כ הלוי והמנוגדת של חה"כ האוזנר. אנו
צריכים להכריע בזה כלכד. ואילו בשאלת הכנסת הפנייה, נבקש לכדוק את
הדבר הזה ואם אפשר, להביא נוסח חדש.

א. אנקורי'ון:

לא נראית לי הצגת הענין בצורה זו.
אני מציע שיהיה סעיף מיוחד, יכול להיות סעיף
משנה לסעיף הראשי וכו' ידובר על הויתור כל כד. אני רוצה לתת ליועץ
המשפטי אפשרות רחבה ביותר אם נראה לו לדרוש מיד או לאחר שיחליטו שם.
אבל אני רוצה להבטיח שכשעה שידובר על ויתור על החפץ, תישמע דעתו לענין
זה של האדם שאצלו נתפס או לכל מי שטוען לזכות כחפץ.

היו"ר י. גולדשמידט:

אני חושב שאם נוציא את נושא הויתור מהסעיף
הקטן הזה, נצליח להבטיח שהויתור יכול להיות
מראש או בכוף.

כ. הלוי:

אבל החפנייה לא תפתור את השאלה. כל המכנה
של ההפנייה הוא כהנחה שהחפץ מונח פה בבית
המשפט בארץ. אין לשכוח שבית המשפט בחו"ל אינו מוסמך בכלל לגבי הארץ.
בארץ לא תמיד מחזירים חפץ. הסעיפים האלה מבוססים על יסוד משפט פלילי
אחר, לא כמו בארץ.

מ. שמגר:

אני מציע שנכדוק זאת.

היו"ר י. גולדשמידט:

הדבר ייבדק וחובא לפנינו הצעה שענין הויתור
יופיע בסעיף נפרד ושם אולי יחזרו על הנאמר
בסעיף ב(1) על שמיעה טענותיו של האדם לזכות, ומתוך כך תיבדק האפשרות
של הפניה. כל הסעיף ייערך ויסודר מחדש ואז נחזור להכריע בו.

תיקון פקודת הסטטיסטיקה

היו"ר י. גולדשמידט:

אשרנו את תיקון פקודת הסטטיסטיקה ולא
יכולנו כאופן פורמלי לרשום בפרוטוקול אישור
הפקודה כל עוד שהחוק לא נתקבל כרשומות. בינתיים נתפרסם החוק ואנו
מאשרים אותו.

מחליטים: א) לאשר גרסה פקודת הסטטיסטיקה;
ב) הנוסח יתקבל תוך 20 יום.

שינוי

היו"ר י. גולדשמידט:

הישיבה הכאה חתקיים ביום ה' בשעה 9:00.
אנו רוצים לקיים ישיבות בפגרה ב-10 וב-17
לאפריל, הישיבה הראשונה תהיה בתל-אביב ונמשך בחוק העזרה המשפטית.

אני מסיים בכרכת חג שמח וכשר.

הישיבה ננעלה בשעה 11:00